

• FØROYA • SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 25.

Lýsingaprisur fyri min. 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 23. juni 1945.

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

19. árg.

Støðan myrknar.

I »Føroya Social Demokrat«
fyri 9. juni 1945 stóð grein, ið
æt: »Føroya politiska lagna«. I
henni stóð skrivað soleiðis:

... Tá ið tosað skal verða real-
istisk og kaldliga, so er hetta eingin
vitleys hugsan. (At leita felagsskap
við Ongland.)... Ein stór fjøld
av Føroyingum hevur altíð tosað
um, hvat gagnligast er fyri Fø-
oyar.

Okkum er gagnligast at standa
saman við Danmark so nær sum
gjørlegt, tí vit orka einki sjálvir.
Okkum er gagnligast at læra
danskt, við føroyskum koma vit
ongar vegir.

Rættindini í einum stórum Sam-
veldi eru mong og góð, og vøk-
sarlíkindini eru mangar ferðir størri
enn uppi í tí litla landinum... —

Nú trivur »Dagblaðið« 12. juni
í hesa nevndu grein, kubbar hetta
petti burtur úr: »Okkum er gagn-
ligast at standa saman við Dan-
mark so nær sum gjørlegt, tí vit
orka einki sjálvir...« og sigur so
at hetta er javnaðarmanna støðan:
So nær Danmark sum gjørlegt... —

Ein má spyrja og undrast, hvussu
blaðið fær hetta burtur úr greinini.

Er tað við vilja ella av gálóysni
at soleiðis verður lisið.

Henda umrødda grein var bara
ætlað sum ein frásøgn og ein
metan um, hvussu flokkar og menn
hugsa sær, at stjórnarlagið í Fø-
oyum skal verða skipað og ikki
ein politisk frágreiðing, ið Javnað-
arflokkurin skuldi hava ábyrgd
fyri.

Javnaðarflokksins uppskot stóð
nevt eins og øll hini.

Slik blaðskrivning er tað, ið
gruggar og misleiðir fólksins skil
og hugsan.

Tað er áhugavert og rætt, at
blæðini hava vissar politiskar áskoð-
anir, men umrøða tey okkurt, ið
framkemur í mótsæðublaði og sagt
verður av mótsæðumanni, so eigur
tað at verða gjørt á rættan hátt,
og soleiðis, at tey lesandi skilja,
at hatta var tað, ið sagt varð,
hatta er sannleikin. —

Politisk tos og skrivning er háttað
her hjá okkum, eins og tá ið
óvitar kalla hver annan, Júka
upp í saman hetta eina: Tit eru
Sambandsmenn, tit eru so væl
Sambandsmenn, svartari enn teir
gomlu Sambandsmenninir...

Myndin, sum »Dagblaðið« nýtir
um ta tómu tunnuna, hóskar so

sera væl til alt hetta lagið. Hon
rullar, okkurt verður koyrt í hana
av og á, og so skal henda blæ-
ðingin verða givin fólkinum at
drekka.

Fólkaflokkurin, hann, ið sigur
seg at vera hin mest náðionali
flokkur í Føroyum hevur ongantíð
gjørt nakað verunligt fyri nækrum
sjálvstýri ella fullveldi. Hann
hevur í hesum verið líka turrur og
tómur sum hitt gamla Sjálvstýri.
Verri. Tí í sínum figgiarpolitikki,
øllum tí sum víðvíkir samfelagsins
figgiarligu uppbyggjan, tað sum
er grundstúðulin í hverjari einastu
tjóð, stendur hann javnbjóðis við
hitt gamla Sambandið, tað svart-
asta afturhald.

Hann hevur haft 12 manns á
tingi hesa tíðina, og hann hevur
einki gjørt fyri at planleggja og
stimbra okkara vinnuliv, ikki so
frægt sum eitt uppskot er komið
fram hadani. Tað er bara rullan
og buldran frá tómunum tunnum.

Skipatrotið er so stórt, at me-
ginparturin av fólkinum liggur á
landi av teirri orsök, og nú bjóðar
tingið fram eina miljón lán tek-
ning — fyri eina miljón fæst ikki
meira enn ein litil trolari. —

Tað er einki at ívast um, at
flestir Føroyingar vilja hava meira
sjálvstýri, meira ræði; men teir
eru ikki so fákunnir, at teir ikki
siggja at meira ræði krevur størri
figgiarliga ábyrgd og útreiðslur,
og teir hyggja, hvaðani hesar ú-
reiðslur skulu koma. Teir siggja
eisini tað, at hava vit eingi amboð
at arbeiða við, so fáa vit ikki nøg-
mikið til fólkið at liva av, og enn
minni til tær útreiðslur, ið verða,
um vit skulu stýra landinum
sjálvir.

Viljiin og megin til sjálvbjargni
kann tí ikki festa seg í fólkinum,
tá ið tað ikki sær greiðliga, hvað-
ani útreiðslurnar skulu koma frá,
og landsins vinnuliv er so háttað
og so illa fyri komið, at tað ikki
kann geva arbeiði til landsins
børn.

Tað má tí vera øllum skilafólki
greitt, at taka vit fullveldi bart út
mugu vit bera sjálvir tað, ið tað
kostar. — Tað er tápuligt at rópa
ein »svikjara« og svartan Sam-
bandsmann fyri tí, at hann sigur
tað. — T. d. skulu vit hava um-
boð í fremmandum londum —
eitt sjálvstøðugt ríki kann ikki lata
onnur, lond umboða seg, so verður

tað ein sambandsstøða av nýggj-
um — og eitt stórt umboð man
fara og vera ein rættiliga stórus
útreiðslupostur. Og vit hava eitt
lærdómsettur at greiða, sum ikki
er hin minst týðningarmikili spurn-
ingurin. Øll vita, at vit hava ikki
lærðan háskúla, universitet, og vit
hava ikki dugandi fólk at taka
slikt. Vit eru eisini so bundnir
av einum útlendi víðvíkjandi bók-
mentum — lærubókum, ja øllum
bókum. Einku er her gjørt, ið
skuldi verið hitt allarstørsta frí-
gerðingarstarvið. Sjálvandi kann
tað vera so, at menn hava hugsan
um, hvussu hesir lutir skulu greið-
ast. Men Føroya fólk leingist
eftir, at slikir spurningar koma
fram og verða tiknir til eina skila-
góða umrøðu. Seta upp alt tað,
ið vit hava útreiðslur til, og sum
tað fremmanda landið hevur greitt
fyri okkum, og so leggja fram
inntøkuleiðir og vegir, so vit
kunnu handfara tað sjálvir.

Alt tosið úttan um, øll henda
kallingin og brigdanin bara myrkn-
ar og gruggar hesa álvarsstöðu
og hesi álvarsmál. Seta striku
ímillum og rópa, at allir flokkar,
sum standa niðan fyri strikuna
eru sambandsflokkar, undirbráttligir
fremmandum landi og fremmand-
um flokki, og einasti flokkur, ið
er tjóðskaparliga reinur, fostur-
landskærur og kann bera hævdið
hegt er mín flokkur, sum stendur
omanfyri strikuna og teir flokkar,
ið eru skyldir við hann, tá ið so
hesin flokkur bara hevur tómt tos
og einki ger fyri at greiða síni
lyftir, meðan aðrir, landsvikjara-
flokkar, hava frammi dygg upp-
skot, sum, vórðu tey framd, kundu
givið øllum landinum arbeiði og
nógstórar inntøkur til at stovna
sjálvstýri fyri.

Floki.

Skrivstovugenta

søkt til 1. juli ella alt fyri eitt.
Hondskrivað umsókn við frágreið-
ing um evt. pláss fyrr, skúlagang
o. a. verður at senda til

Landshandilin.

Kunngerling.

At roknskapurin fyri Tórshavn-
ar kommunu fyri árið 1943 er til
skjals á býráðsskrivstovuni frá 25.
juni til 9. juli 1945 frá kl. 12—14.
verður her gjørt kunnigt.

Tórshavnar býráð, t. 18. juni 1945.

KONGLAR

Gledist Føroyingar! Hitt háttvirða lög-
ting okkara hevur boðit út til tekningar
eina heila og haldiga millión.

Søkið nú og fái tykkum, sum ikki
hava, bátar og skip, skip og bátar.
Skundið tykkum!

»Maðurin við vaðbeinið.

Við sínum keldu, krænglutu kanifum
hoykti hann seg niður yvir vaðbeinið,
gróntankarnir komu myljandi inn í hans-
ara samvitskubyrja bróst, harmsprongdur
tadadi hann sundur fegru breyðdord lög-
tingsmanna, sinnisilskur kendi hann og
brá við, dróg og snartveitti eina gráa
brosu inn á dekkid.

Óli Onghamar.

Manning søkist við einum feskska-
skipi. Bændur, kantormenn ella illa-
staddir keypmenn verða tiknir fram
fyri fiskimenn.

Einki hindur, um maðurin ikki kennir
kumpass ella endar á skipinum. —

Socialistar slappa ikki frammat.

Partafelagid Fløttur.

Fjarrit frá Búgvani í Keypmannahavn.

Har siddet oppe hele Natten og drøftet
Forfatningsudkastet.

Hvem skal vi have til Præsident og
hvem skal være Finansminister?

Hvor meget mener De Universitets-
professorerne og Gesanterne skal have i
Løn.

Skal vi ikki have Militæraftale med
England.

Hav et Skærpeelaar til vi kommer op.
Det skal være dejligt at feste paa.

Frøttarblaðið tek væl undir, at glim-
ing skuldi verða innferð á lögting.

Nu er spenningur á fólki at vita, hvar
av lögtingsmonnum verður glimingar-
kongur.

Hervid takki og hjartaliga øllum teim-
um, sum hjálptu til at leita eftir konu
mini og funnu hana aftur, tá ið hon var
rýmd burtur við einum fremmandum
manni. Somuleiðis takki og teimum,
sum vitjaðu meg, tá ið leitað varð.

Mýru-Pet.

Tað frættist, at hin føroyska skonnartin,
sum fór til Keypmannahavnar við lýsi
og Thorstein Petersen, fekk størri mót-
tøku enn hin norsk krúnprinsurin, tá ið
hann kom aftur til Noregs. Túsundatal
av Keypmannahavnarum tustu oman til
strandar fyri at siggja skipið.

Gongsgenta

kann fáa pláss. Løn 70 kr. um
mánaðin og friar kjólar.

Dr. Alexandrines Hospital.

Vaskarigenta

kann fáa pláss.

Løn: 70 krónur um mánaðin
og friar kjólar.

Dr. Alexandrines Hospital.